

Lausunto

12.06.2025

Asia: VN/18838/2024

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi uuden päästöttömän rakennuksen energiatehokkuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

”4a§

Käytönaikaisen kasvihuonekaasupäästön laskeminen

Käytönaikainen kasvihuonekaasupäästö on laskettava energiamuodoittain eritelystä rakennuksen laskennallisesta ostoenergiankulutuksesta. Päästökertoimen lukuarvoina käytetään tämän asetuksen voimaantulon hetkellä kansallisen päästötietokannan sisältämiä vuoden 2030 kasvihuonekaasujen ominaispäästöjä, jotka syntyvät ostoenergioiden kulutuksen seurauksena. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää vahvistettua tai sertifioitua verkkokohtaista kerrointa.”

Verkkokohtaisen kertoimen käyttö voi kannustaa energiantuottajia viherpesemään energiantuotantoaan. Tuotanto voidaan saada näennäisesti päästöttömäksi jonkinlaisella näennäisellä laskennallisella päästövähennyskeinolla, jolloin rakennuksen tasolla ei tarvitsekaan toteuttaa reaalisia toimia päästöjen vähentämiseksi. Korkean energiatehokkuusluokituksen pitäisi indikoida pieniä energiakustannuksia, mutta jos luokitus voikin määräytyä pelkästään rakennuksen sijainnin perusteella, voidaan johtaa harhaan rakennuksen ostajaa.

”19b§

Uusiutuvan ja päästöttömän energian määrä

Päästöttömän rakennuksen uusiutuvan ja päästöttömän energian määrä pinta-alaa kohden tulee olla vuositasolla yhtä suuri tai suurempi kuin laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku. Uusiutuvan ja päästöttömän energian määrä koostuu paikan päällä, lähistöllä tai energiayhteisössä tuotetusta uusiutuvasta energiasta, lämpöpumpun ympäristöstä ottamasta energiasta niiltä osin, kun lämpöpumpun SPF-luku on yli 2,4, tehokkaan kaukolämmön ja -jäähdytyksen ostoenergiasta sekä verkoista ostettujen uusiutuvien ja päästöttömien energioiden määrästä, jotka täyttävät kansallisella tasolla vahvistetut kriteerit.”

Jos rakennuksen todellinen energiankulutus on pienempi kuin E-luku, tämä pykälä vaatii tuottamaan tarpeetonta energiaa, joka ilmeisesti voitaisiin jopa vain puhaltaa hyödyttömästi ulkoilmaan. Sen sijaan, että energia-asetus kannustaisi kehittämään älykkäitä järjestelmiä kulutuksen vähentämiseen, se kannustaa käyttämään yhtä paljon tai enemmänkin energiaa kuin energiatodistus esittää. Jos esim. maalämpökentällä tuotetaan ylimääräistä lämpöä kesäaikana, saatetaan jäähdyttää maaperää tarpeettomasti ja aiheuttaa haittaa järjestelmän pitkän aikavälin toimivuudelle.

Rakennusten energiatehokkuuden sääntelyn tulisi ohjata käyttämään rakennuksia älykkäämmin eli siten, että kulutuksen painotusta siirretään vähäpäästöisemmille tunneille vuorokauden sisälläkin. Esitetty vuositason ylijäämälaskenta ei tue tätä tavoitetta.

”Rakennuksen lämpöhäviö on rakennuksen vaipan, vuotoilman ja ilmanvaihdon yhteenlaskettu lämpöhäviö. Rakennuksen lämpöhäviö voi olla enintään 90 %:ia vertailuarvoilla rakennukselle määritetystä vertailulämpöhäviöstä. Rakennuksen lämpöhäviölle asetettu vaatimus koskee erikseen rakennuksen lämpimiä ja puolilämpimiä tiloja.

Päästöttömässä pari- ja ketjutalossa kunkin huoneiston lämpöhäviö voi olla enintään 90 prosenttia vertailuarvoilla kullekin huoneistolle määritetystä vertailulämpöhäviöstä. Lähes nollaenergia tason pari- ja ketjutalossa kunkin huoneiston lämpöhäviö voi olla enintään yhtä suuri kuin vertailuarvoilla kullekin huoneistolle määritetty vertailulämpöhäviö.”

Onko asetuksessa mitään mainintaa älykkäistä ohjausjärjestelmistä? Uuden rakennuksen pitäisi pystyä reagoimaan hintasignaaleihin järjestelmää ohjatessa. Tullaanko tämä huomioimaan SRI-järjestelmän myötä?

Sormunen Piia

Tampereen yliopisto / Tampereen korkeakoulusäätiö sr - Rakennetun ympäristön tiedekunta/ Rakennustekniikka